

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/119/2025
Identifikačné číslo spisu:	8122201169
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8122201169.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. R.P., nar. XX. Q. XXXX, W., B. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, IČO: 31 954 448, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vydanie bezdôvodného obohatenia 603,17 eura s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Csp/15/2022, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. marca 2025 sp. zn. 16CoCsp/1/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom z 24. mája 2022 č. k. 8Csp/15/2022-137 (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že žalobu o určenie, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 182680507 zo 14. januára 2016 je bezúročný a bez poplatkov, zamietol (výrok I.). V nadväznosti na tento výrok uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 % (výrok II.). Ďalej súd prvej inštancie zaviazal žalovanú vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 603,17 eura spolu s úrokom z omeškania (výrok III.) a priznal žalobcovi náhradu trov konania v tejto časti v rozsahu 100 % (výrok IV.). Výrokom V. určil, že zmluvná podmienka v posudzovanej úverovej zmluve týkajúca sa súhlasu s poskytovaním osobných údajov je neprijateľná a v tejto časti priznal žalobcovi náhradu trov konania (výrok VI.). Výrokom VII. súd prvej inštancie určil, že zmluvná podmienka v časti IX. Zmluvné podmienky, bod 9., ods. 9.1 upravujúca zmluvnú pokutu je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok VIII.).

1.1. Rozhodnutie vo vzťahu k zmluvnej pokute súd prvej inštancie odôvodnil tým, že predmetné ustanovenie upravovalo povinnosť klienta v prípade omeškania so splátkou uhradiť zmluvnú pokutu vo

výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. z dlžnej čiastky za každý aj začatý deň omeškania. Súd prvej inštancie konštatoval, že sa jedná o dvojité postihy za neplnenie povinnosti splácať úver riadne a včas, keďže popri zmluvnej pokute má veriteľ v prípade omeškania s plnením peňažnej pohľadávky nárok aj na úroky z omeškania. Hoci znenie zmluvnej podmienky vychádza z ustanovenia § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., súd prvej inštancie mal za to, že nezohľadňuje úrok z omeškania, čo znamená, že veriteľ mal právo požadovať od dlžníka v podobe sankcií sumu presahujúcu maximálnu hodnotu stanovenú citovaným nariadením. Zmluvná pokuta teda prevyšovala právnym predpisom stanovenú sankciu, a preto ju súd vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 26. marca 2025 sp. zn. 16CoCsp/1/2025 (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oboch procesných strán rozhodol tak, že zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a určil, že posudzovaný úver je bezúročný a bez poplatkov, pričom primerane zmenil aj výrok o trovách konania (výrok II.). Výroky III., IV., VII. a VIII. rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil. Zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu. Návrh žalobcu na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ odvolací súd zamietol.

2.1. Odvolací súd sa plne stotožnil s právnym posúdením súdu prvej inštancie vo vzťahu k určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa zmluvnej pokuty (výrok VII.). Uviedol, že pri spotrebiteľskom vzťahu musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obстоjí v rámci kontroly neprijateľných podmienok, pričom práva a povinnosti účastníkov zmluvy by mali byť vyvážené. Hoci zmluvná pokuta plní prevenčnú a reparačnú funkciu, jej výška nemôže byť v spotrebiteľskej zmluve dohodnutá ľubovoľne, ale musí zodpovedať maximálnej výške stanovenej v § 3a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.. V súdnom spore dojednaná zmluvná pokuta bola podľa odvolacieho súdu neprimerane vysoká, nakoľko jej dohodnutá výška sama osebe predstavovala maximálnu výšku všetkých sankcií za omeškanie, pričom nezohľadňovala úroky z omeškania. Výška zmluvnej pokuty bola dohodnutá bez ohľadu na výšku úrokov z omeškania, čím prevyšovala právnym predpisom stanovenú sankciu. Odvolací súd taktiež prihliadol na charakter jej dojednania v predformulovanej zmluve, kde cieľom dodávateľa bolo dojednanie ďalšej sankcie postihujúcej spotrebiteľa bez možnosti z jeho strany ovplyvniť kontraktálny proces, čo priviedlo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Námitku žalovanej o porušení práva na spravodlivý proces odvolací súd odmietol s poukazom na to, že súd prvej inštancie uviedol jasné a zrozumiteľné právne dôvody svojho rozhodnutia a na podstatné argumenty strán bolo reagované.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná včas dovolanie, ktorým napadla výroky potvrdzujúce rozhodnutie súdu prvej inštancie o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (výrok VII. a súvisiaci výrok VIII.). Prípustnosť svojho dovolania odôvodnila postupom odvolacieho súdu, ktorým jej malo byť znemožnené uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Zároveň žalovaná vyvodzovala prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, majúce za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

3.1. K namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP žalovaná uviedla, že rozhodnutia konajúcich súdov sú nepreskúmateľné. Argumentovala, že predložila v konaní stanovisko Odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska (NBS), ktoré bolo vypracované k totožnej zmluvnej podmienke, pričom z odôvodnení oboch inštancií absentuje akékoľvek vyhodnotenie tohto dôkazu. Dovolatelka namietala, že odvolací súd vôbec nevyhodnotil jej tvrdenie o tom, že zmluvné podmienky odrážajúce kogentné regulačné ustanovenia nepodliehajú smernici o nekalých podmienkach. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovocatelka nastolila právnu otázku, či môže súd rozhodnúť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá neukladá spotrebiteľovi povinnosť odporujúcu právnemu predpisu, najmä ak ustanovenie právneho predpisu fakticky „zrkadlí“.

4. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd uznesením dovolanie ako neprípustné odmietol. Uviedol, že argumentácia žalovanej nepredstavuje procesnú vadu, ale smeruje

výlučne voči nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Žalobca zotrval na stanovisku, že zmluvná pokuta bola dojednaná ako neobmedzená sankcia bez akéhokoľvek zohľadnenia objektívnych okolností omeškania a vytvárala pre veriteľa možnosť požadovať kumulatívne pokutu aj úroky z omeškania v rozsahu vysoko prevyšujúcom zákonné maximum. Rovnako poukázal na mimoriadne rozsiahlu a ustálenú judikatúru slovenských súdov, ktoré túto konkrétnu podmienku dlhodobu a konzistentne vyhlasujú za neprijateľnú.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou tohto dovolacieho dôvodu je odňatie možnosti konať pred súdom, prípadne také vady konania, ktoré majú za následok porušenie ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolací súd sa primárne zaoberal prípustnosťou dovolania z hľadiska tvrdeného naplnenia vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka argumentovala nepreskúmateľnosťou rozhodnutí pre opomenutie hodnotenia stanoviska NBS. Dovolací súd konštatuje, že právo na spravodlivý proces neustanovuje povinnosť súdu detailne reagovať na každý jeden čiastkový argument strany sporu, ak súd v odôvodnení poskytne jasný základ pre svoj výrok. Skutočnosť, že odvolací súd explicitne nerozoberal nezáväznú stanovisko NBS, ktoré nemá normatívnu silu, nemôže naplniť kritériá nepreskúmateľnosti majúcej za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Zistenia a úvahy odvolacieho súdu sú preskúmateľné a poskytujú náhľad na ratio decidendi súdu. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP preto v danej veci naplnený nebol.

9. Najvyšší súd následne pristúpil k posúdeniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľka vymedzila otázku, či je možné posúdiť ako neprijateľnú takú zmluvnú podmienku, ktorá fakticky odzrkadľuje a preberá ustanovenia zákonného predpisu.

9.1 Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ustálenú judikatúru, z ktorej pri svojom posudzovaní priamo vychádzal a ktorá nastolenú právnu otázku v doterajšej praxi už vyriešila. Dovolací súd vychádzal primárne z právnych záverov vyjadrených v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 13. júla 2023 vo veci C-598/21, ako aj naň nadväzujúcej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, reprezentovanej najmä uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2023, sp. zn. 5Cdo/102/2023 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2023, sp. zn. 3Cdo/45/2022. Z týchto rozhodnutí jednoznačne vyplýva záväzný právny názor, že skutočnosť, že zmluvná podmienka len reprodukuje alebo preberá určité ustanovenie vnútroštátneho práva (ako je napríklad text podzákonného predpisu - nariadenia vlády SR), nevylučuje automaticky jej posúdenie ako neprijateľnej. Neobstoí tvrdenie, že má ísť o preklopenie znenia právneho predpisu do zmluvy, keďže v tomto prípade nejde o kogentné ustanovenie. Pokiaľ začlenenie takejto podmienky do formulárovej spotrebiteľskej zmluvy bez individuálneho vyjednávania spôsobuje v neprospech spotrebiteľa značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, podlieha plnej súdnej kontrole a súd je povinný ju posúdiť ako neprijateľnú.

9.2. Pri subsumpcii na prejednávany skutkový stav dovolací súd konštatuje, že sporná zmluvná podmienka klienta zaväzovala uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška sa fixne rovnala maximu

povolenému ustanovením § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Súdny nižších inšancií správne analyzovali, že táto limitácia v zmysle nariadenia predstavuje spoločný kumulatívny strop pre všetky sankcie z omeškania uplatňované popri sebe. Ak samotná zmluva upravuje zmluvnú pokutu rovno vo výške tohto stropu a zároveň nevylučuje nárok na zákonný úrok z omeškania, dochádza k vzniku situácie, kedy nároky prevyšujú povolený kogentný rámec. Odvolací súd i súd prvej inšancie aplikovali normy na ochranu spotrebiteľa správne, v dôsledku čoho nie je naplnený predpoklad prípustnosti dovolania pre riešenie dosiaľ nevyriešenej právnej otázky spôsobom, ktorý by viedol k zmene napadnutého rozhodnutia.

10. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

11. Dovolací súd rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobcovi neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.